

Netwerk schoolgebouwbeheerders

Donderdag 18 november - Webinar (MS-Teammeeting) 13:00 – 15:15

Deelnemers:

vzw IGNAS – Xaveriuscollege, Janssens Joery; Ignas VZW, Lauriks Koen; vzw KOBArT Sint-Pietersinstituut, Janssens Willem; GO! Busleyden Atheneum Campus Pitzemburg, Van der Taelen Steven; Technisch Instituut Sint Paulus in Mol, Swinnen Daniel; VZW Onderwijsinrichting Van de Ursulinen Onze Lieve Vrouw Waver, Adriaensen Bavo; IGEMO Van Elst Ivan, IMS, De Baets Kurt; Provincie Antwerpen, Van Acker Wim VITO Hoogstraten, Beyens Koen; Scholengroep Fluxus, Peeters Tim, depart. Onderwijs Vlaanderen, Geert Leemans; Lieven Van Baelen; VVSG-Klimaatnetwerk, Kris Moonen; VEB, Stijn Turcksin (VEB), IOK, Steven Heylen en Provincie Antwerpen-Klimaatteam), Koen Cuypers.

PROGRAMMA

- 13u00: Toelichting resultaten 2Imprezs '2018-2021' o.a. KPI's + evolutie E Wattson (Steven Heylen, IOK) – zie video 1
- 13u25: Hoe hou ik de energiefactuur de komende maanden/jaren verder onder controle? (raamcontracten VEB aankoop energie, het nieuwe capaciteitsstarief, Relance-maatregelen voor scholen (Stijn Turcksin, Vlaams Energie Bedrijf - VEB) - zie video 2
- 14u10 – 14u20: korte pauze
- 14u20: Toelichting 'Rollend capaciteitsfonds' (Kris Moonen, VVSG-klimaatnetwerk) – zie video 3
- 14u50: Varia (Koen Cuypers, Provincie Antwerpen)

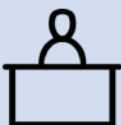

Presentatie 1 : Toelichting resultaten 2Imprezs '2018-2021' o.a. KPI's + evolutie E Wattson – zie video 1

Steven Heylen (IOK) geeft een overzicht op basis van wat het 'Energy Challenge'-concept omvat: Energiemonitoring, Energieaudit, School activeren rond energiebesparing, betrokkenheid van directie / bestuur en leerlingen (3 de graad BO - 1 ste graad SO) en de focus op aangepast gedrag. Uiteraard komen ook de quick-wins investeringen & bijstellingen aan de orde. Ook E-Wattson (incl. sensorboxen) en het bedrijfsmodel (en beslissingskader) worden kort besproken en wat een KPI (Key Performance Indicator) juist inhoudt. De presentatie van Steven Heylen werd als een '**business model session**' ingevuld. Tijdens de presentatie worden tools (E.Wattson, rollend capaciteitsfonds) aangereikt die scholen, scholenkoepels en andere stakeholders kunnen inzetten om in de toekomst op Vlaamse scholen een traject rond structurele energiebesparing op te zetten. De basis ligt bij het uitvoeren van de 'energy challenges' campagne op de school. Die campagne zorgt gemiddeld voor een kleine maar significante jaarlijkse besparing op de energiefactuur. Vanuit 2imprezs wordt geadviseerd om die jaarlijkse besparing te gebruiken voor het financieren van bijkomende energiebesparende maatregelen, of om, al of niet gepooled over een cluster van scholen, een rollend capaciteitsfonds op te zetten (cf. 3de presentatie van Kris Moonen - VVSG).

Resultaten (125 scholen van 2 Imprezs uit DK, D, NL, VK en BE):

Op basis van data van 1 jaar (en gekozen referentiejaar van voor de aanvang het 2 Imprezs-project) werd een analyse gedaan per school (dmv invulling KPI-sheet, excelbestand). De doelstelling was om 30 % CO₂ te besparen (15 % door kleine technische aanpassingen en 15 % door gedragsaanpassing). Uit de data-analyse blijkt dat er gemiddeld 7 % werd bespaard. Deze redelijke lage score heeft ook allicht ook o.m.. te maken met de Corona-maatregelen (maart-dec 2020) genomen in de diverse Europese deelnemende landen (o.a. voldoende ventileren in wintermaanden). Er werd ook een analyse gemaakt van de Vlaamse scholen die deelnamen en hun energiegegevens monitorde. Daar bleek de besparing tussen de Vlaamse partners (IOK, IGEMO en provincie Antwerpen (DMN/PIME)) te schommelen tussen 4-6 %

Resultaten – energiebesparing 125 scholen

KPI	Directe impact	'Indirecte' impact
Leerlingen	55.000 	Families, meer scholen, bredere klimaat impact benadering (mobiliteit, afval)...
Jaarlijkse energie besparing	6,4 GWh 	
Jaarlijkse besparing op energierekening	€ 535.000 	
CO ₂ reductie	1.777 ton 	6.281 ton

Voor de 28-tal Vlaamse scholen die monitorde (en KPI's opstelde) zijn de resultaten als volgt:

Resultaten Vlaamse scholen met vervulde KPI'sheet	unit	Vlaamse scholen	IGEMO	IOK	Provincie Antwerpen
total number of completed KPI'sheets		28	8	11	9
total number of users	#	18.418	5.537	6.546	6.335
total energy consumption BP	kWh	27.815.284	8.609.330	8.149.494	11.056.460
total energy consumption DP	kWh	26.370.397	8.062.535	7.844.076	10.463.785
% project reduced energy consumption	%	-5%	-6%	-4%	-5%
Total annual price reduction	euro	-145.445	-€ 49.829,24	-€ 40.254,39	-€ 55.361,01
number of schools with risen CO2 emissions	#	8	3	4	1
number of schools with reduced CO2 emissions	#	20	5	7	8
Total CO2 emissions BP (ton CO2)	ton CO2	6.575	2.066	1.922	2.586
Total CO2 emissions DP (ton CO2)	ton CO2	6.219	1.935	1.848	2.436
Total CO2-reduction	ton CO2	-356	-132	-74	-150
Vermeden km gereden met benzinewagen	km	2.766.916	1.123.561	691.874	951.481
Equivalent aantal geplante bomen	#	15.218	6.180	3.805	5.233

Ook de verlenging van 2Imprezs (met 18 maanden tot juni 2023, Versie 4.0) wordt kort geschetst. Concreet blijven IOK en IGEMO de scholen verder ondersteunen als voorheen; de provincie Antwerpen stapt niet mee in de verlenging maar gaat wel de doelstellingen 2Imprezs mee integreren in haar 'provinciaal klimaatplan 2030'. Dit wordt allicht eind deze maand goedgekeurd in provincieraad (zie variapunten). De focus zal bij deze verlenging liggen op uitbouw digitaal aanbod (Energy Challenges). Concreet betekent dit voor de regio Kempen (= IOK werkingsgebied)

- Educatief: 100 milieulessen (intro digitaal aanbod) en 10 intensieve trajecten (toepassing digitaal aanbod)
- Technisch: 2 of 3 cases richting klimaatneutrale school

IGEMO zal voor haar werkingsgebied gelijkaardige opdrachten uitvoeren.

Er wordt een vraag gesteld of het te achterhalen is of de besparingen te wijten zijn aan gedragsverandering of eerder aan de kleine technische ingrepen. Steven laat weten dat dit school per school verschilt en dat dit effectief niet gemakkelijk is om te analyseren. Dit is enkel mogelijk als men nog beter en detail gegevens zou hebben, wat voor de scholen geen evidentie is. Wel is het zo dat dit allicht structurele besparingen zijn die zich allicht verder zullen zetten in de scholen. Zo zijn scholen ook meer bewust geworden dat een grondige vernieuwing van HVAC dikwijls nodig is.

Deze presentatie werd opgenomen en wordt via de provinciale website ter beschikking gesteld voor andere geïnteresseerden.

Presentatie 2: Hoe hou ik de energiefactuur de komende maanden/jaren verder onder controle? (raamcontracten VEB aankoop energie, het nieuwe capaciteitstarief, Relance-maatregelen voor scholen (Stijn Turcksin, Vlaams Energie Bedrijf - VEB) - zie video 2

Stijn Turcksin van VEB – Vlaams Energie Bedrijf- stelt zijn organisatie voor die ook als klant vele scholen hebben en niet enkel lokale besturen. Hij licht kort de dienstverlening toe die zijn organisatie momenteel bieden aan hen (zie ook : <https://www.veb.be/energie-besparen>). Hij werpt ook een blik op de energiemarkt 2022 en de invloed op energiefactuur van het capaciteitstarief dat allicht in juli 2022 in voege treedt. Hij geeft tenslotte een overzicht van het Vlaams 'Relance-project' voor scholen en waar het VEB op inspeelt.

<https://www.veb.be/relance>

Er wordt gevraagd of het VEB ook geen webinar kan organiseren rond hun diensten specifiek naar de doelgroep 'scholen' (voor directies en facility-managers of technische directeuren). Onlangs was er een interessante VEB-webinar voor de zorgsector en cultuursector (en niet specifiek naar scholen).

Presentatie 3: Toelichting 'Rollend capaciteitsfonds' (= rollend fonds principe om o.m. energie-expert in te kunnen schakelen) (Kris Moonen, VVSG-klimaatnetwerk) - zie video 3

Kris Moonen van Vereniging voor Steden en Gemeenten (VVSG-Klimaatnetwerk) gaf een voorstelling van de (nieuwe) werking Netwerk Klimaat-werking en haalde ook de uitdagingen aan van de publieke patrimonium en renovatie (ook zeker in gemeenten die dikwijls zelf beschikken over scholen, zwembaden, schouwburgen, bibliotheken, etc ...). Ook lichtte hij het proefproject 'Rollend capaciteitsfonds' toe waarin 4 gemeenten onlangs zijn ingestapt en besprak de doelstellingen die op korte termijn mogelijk zijn. De ambitie van het "rollend capaciteitsfonds" pilootproject ligt op het structureel versterken van actief energiemangement bij lokale besturen, terugverdiend uit energiewinsten uit "geen spijt" maatregelen (TVT <2j). Huidige stand van zaken wordt op basis van concrete gevallen toegelicht en ook het (mogelijk) vervoltraject komt aan bod. Bij succesvol verloop van de piloot met 4 gemeenten zal er volgend jaar worden gewerkt aan opschaling naar (alle) gemeenten op basis van de leerlessen uit dit proefproject (meer

info: <https://www.vvsg.be/nieuws/oproep-stel-uw-gemeente-kandidaat-voor-een-innovatief-pilootproject-rollend-capaciteitsfonds>)

Contactgegevens: kris.moonen@vvsg.be (info: <https://www.vvsg.be/netwerkklimaat>)

Varia (Koen Cuypers, Provincie Antwerpen, DMN-Klimaatteam)

1. De provincie Antwerpen zal eind november het [nieuw Klimaatplan 2030](#), goedkeuren en hierin worden de doelstellingen van 2Imprezs mee als actie in overgenomen. Al onze provinciale scholen (ca. 10-tal entiteiten), die nu reeds een ISO14001-certificaat hebben, zullen tegen 2030 een CO2-daling moeten realiseren van ca. 27 % (tov 2015) of ca. 2,09 % op jaarbasis. Het schoolgebouwenetwerk zal zij in de

provincie Antwerpen verder behouden en om de 6 maanden een vormingsactiviteit uitwerken met de andere partners (IOK, IGEMO, VVSG-klimaatnetwerk/VOSG, depart. Onderwijs Vlaanderen, ...).

2. Er wordt een kort overzicht getoond van de energiemonitoring-gegevens (2016-2021) van alle prov. scholen (via tool Stroomomslag en Elyse) en ook de evolutie van de energiekosten op basis van facturen (financiële uitgaven 2016-2021 van gas/elektriciteit, via VEB-raamcontracten) worden getoond. – zie bijlage intranet-bericht van de provincie Antwerpen
3. Momenteel bekijkt de provincie Antwerpen (DMN) of het niet mogelijk is een (structureel) vormingsaanbod te kunnen organiseren voor schoolgebouwbeheerders i.s.m. Inovant-AP voor het schooljaar 2022-2023 (<https://www.ap.be/inovant> ism departement wet./techniek) . We houden jullie op de hoogte.
4. Midden december mag je een gezamenlijk (IOK, IGEMO, Provincie) persbericht verwachten ikv het afsluiten 2Imprezs-project (Versie 2.0) en de behaalde resultaten en evaluatie.

Indien je item(s) hebt dat je tijdens dat het volgend overleg (allicht april 2023) wil behandeld zien, laat het ons tijdig weten. Contactgegevens e-mails: klimaat@provincieantwerpen.be of koen.cuyper@provincieantwerpen.be . Hopelijk kunnen we dan wel 'fysiek' weer samenkomen!

De 3 presentaties zijn als pdf-bestanden te downloaden van de provinciale website (helemaal onderaan de pagina):

<https://www.provincieantwerpen.be/aanbod/dlm/klimaat/scholen/2imprezs-en-energy-challenges.html>

(op deze website kan je ook het verslag van het netwerkmoment van 1/04/2021 nog steeds nalezen)

Ook de video-opnames van elke lezing is apart te herbekijken via deze links:

- Video 1: <https://youtu.be/HHsENNzNqSw>
- Video 2: <https://youtu.be/07qCa0Lf2VU>
- Video 3: <https://youtu.be/3DfjuGltgx8>

++++++

BIJLAGE: (zie volgende blz.) intranetbericht (screenshot) van de provincie Antwerpen over onze nieuwe energietool 'Stroomomslag' (toegankelijk voor al onze prov. entiteiten en personeelsleden).

Ons verbruik in één oogopslag, in het energierapport

De standen van 369 gas- en elektriciteitsmeters op provinciale sites werden weer zorgvuldig in een rapport gegoten. De cijfers van het derde kwartaal kan je nu vinden in de Stroomomslag-site.

Met de discussies op het klimaatforum van de Verenigde Naties in Glasgow nog vers in het achterhoofd en de bespreking van ons eigen Provinciaal Klimaatplan 2030 op de provincieraad, heeft het opzet van de Stroomomslag een duidelijke ambitie.

De komende jaren willen we er werk van maken om onze energieconsumptie binnen een afgesproken kader te houden. We gaven het vroeger al aan: 'Meten is weten'. En om het energiehuishouden van de provincie in al haar geledingen goed te weten, zijn we begin dit jaar gestart met metingen te verzamelen en leesbaar te maken.

We hebben in ons bestuur – zonder het provinciehuis meegeteld – maar liefst 369 meters van gas en elektriciteit. Daarvan zijn er 198 voor elektriciteit en 171 voor gas. Tele-gelezen of digitale meters zijn er exact 100. Dat wil zeggen dat er nog 269 visueel af te lezen zijn, cijfers die manueel in E-Lyse ingebracht worden. Daarnaast moeten ook nog de aankoopgegevens van mazout en pellets elk kwartaal netjes en op tijd in de databank toekomen. De verbruiksgegevens van het provinciehuis komen direct uit het aparte gebouwbeheersysteem. Alles samen een hele krachttoer!

Jullie opmerkingen, suggesties en vragen over onze energierapporten zijn welkom. Net zoals jullie inzichten en voorstellen voor teksten voor de [Stroomomslag](#).

Links

[Stroomomslag – Energierapport en artikels](#)

[Provincieraad - Provinciaal Klimaatplan 2030](#)

Contact